

Aan de heer drs. M. Moling RA AA MSc RB MB

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Uw kenmerk	Bijlage(n)
22 januari 2021	uw brief van 18 december 2020	20/DB/04842		

Geachte heer Moling,

Op 18 december 2020 stuurde u ons een brief waarin u omstandigheden schetst die u aanleiding geven ons te vragen een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de gang van zaken rond met name de stemming over de nieuwe governance van de NBA. In de door u geschetste omstandigheden ziet u verder aanleiding om die stemming als ongeldig te kwalificeren en ons te vragen om de ledenvergadering opnieuw bijeen te roepen en opnieuw te stemmen over de governance van de NBA.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Naar aanleiding van uw oproep hebben wij door het bureau van de NBA nader onderzoek uit laten voeren. De informatie die daaruit is voortgekomen, heeft ons geen aanleiding gegeven om te twijfelen aan de gevolgde stemprocedure. Wij zullen dan ook geen nader extern onderzoek in laten stellen. De ingewonnen informatie geeft ons evenmin aanleiding om te twijfelen aan de geldigheid van de stemming en wij zullen het besluit dan ook niet opnieuw in stemming brengen in een volgende bijeenkomst.

Wij lichten dat hierna toe door te reageren op elk van de omstandigheden die u in uw brief van 18 december heeft aangevoerd.

Onze reactie is mede gebaseerd op informatie die wij hebben ingewonnen bij en verkregen van a) de externe partij die het systeem ter beschikking stelde dat wij inzetten voor deelname aan de bijeenkomst van de ledenvergadering en b) de medewerkers van het bureau die nauw betrokken waren bij de organisatie van de bijeenkomst.

Aanmeldingen en volmachten

1. Aanmelding voor bijeenkomst van de ledenvergadering

Met dit onderdeel geeft u aan dat het in strijd met de Verordening op de ledenvergadering is, om het moment waarop een lid zich uiterlijk aan kon melden voor deelname aan de bijeenkomst van de ledenvergadering, vast te stellen op zondag 13 december 2020 om 12:00 uur. U geeft aan dat u meent dat leden daardoor zijn belemmerd in deelname aan de bijeenkomst.

Wij menen dat het onder de gegeven omstandigheden voor ons een onmogelijke opgave was om de verordening op dit punt onverkort toe te passen en het daarom redelijk was om in afwijking van de verordening het hiervoor genoemde moment vast te stellen. Wij lichten dit hierna toe.

Op grond van artikel 13, eerst lid van de Verordening op de ledenvergadering, kan een lid zich bij een bijeenkomst van de ledenvergadering tot een kwartier na aanvang van de bijeenkomst aanmelden voor deelname. Bij aanmelding voor dat moment wordt het lid voorzien van de middelen die nodig zijn om in de bijeenkomst een stem uit te brengen. Bij aanmelding na dat moment kan een lid de bijeenkomst nog wel bijwonen en daarin het woord voeren, maar het uitbrengen van een stem is dan niet meer mogelijk.

Deze bepaling is geschreven vanuit het oogpunt van een fysieke bijeenkomst van de ledenvergadering omdat de Wet op het accountantsberoep alleen een fysieke bijeenkomst toestaat. Bij een fysieke bijeenkomst vormt het ook geen probleem om een lid dat zich nog binnen een kwartier na aanvang aanmeldt, te voorzien van de middelen die nodig zijn om een stem uit te brengen. Die handelingen bestaan in dat geval immers enkel uit de verificatie van het lidmaatschap en het overhandigen van stemmiddelen (stemkaarten en/of stemkastje met stempas(sen)). Bovendien zijn die handelingen in één hand – die van de NBA.

In verband met de maatregelen die de overheid heeft genomen om een verdere verspreiding van het Corona-virus tegen te gaan, was het na medio maart 2020 niet langer mogelijk om een fysieke bijeenkomst van de ledenvergadering te beleggen. De wetgever heeft oog gehad voor de knelpunten die dat op zou leveren en heeft voor ons met artikel 31 van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid de mogelijkheid in het leven geroepen om te besluiten de bijeenkomst online plaats te laten vinden. Van die mogelijkheid hebben wij ook gebruik gemaakt voor de bijeenkomst van 14 december 2020¹. Daarbij geldt de voorwaarde dat wij er zorg voor dragen dat de leden door middel van een tweezijdig elektronisch communicatiemiddel aan de bijeenkomst kunnen deelnemen, daarin het woord kunnen voeren en het stemrecht kunnen uitoefenen.

Verder vereist de genoemde wet dat de leden via het elektronisch communicatiemiddel kunnen worden geïdentificeerd. Om online een stem uit te kunnen brengen, is het dan ook in elk geval noodzakelijk dat een lid van de NBA over unieke gegevens beschikt om in te loggen in het systeem dat wij voor deelname aan de online-bijeenkomst hebben ingezet. Wij beschikken zelf niet over zo'n systeem en wij hebben daarvoor dan ook een externe partner moeten inschakelen om dit te realiseren. Dit brengt ook met zich dat de verificatie van het lidmaatschap en het overhandigen van de stemmiddelen (in casus: de inloggegevens) handelingen zijn die door twee partijen worden verricht. De verificatie van het lidmaatschap geschiedt immers door de NBA, terwijl de verstrekking van de inloggegevens geschiedt door de ingeschakelde externe partner.

Voor het verstrekken van inloggegevens is bij een online bijeenkomst dan ook meer tijd nodig dan bij een fysieke bijeenkomst. Die tijd ontbreekt in elk geval als die handelingen nog plaats moeten vinden als een lid zich bij een online bijeenkomst nog binnen een kwartier na aanvang van de bijeenkomst meldt.

Wij hebben daarom gekozen voor een afwijkend tijdstip waarop aanmelding plaats moest vinden. Wij realiseerden ons dat dit niet overeenkomt met de Verordening op de ledenvergadering, maar gelet op de buitengewone omstandigheden waarin wij gezamenlijk verkeren en het gegeven dat de verordening niet voor deze situatie is geschreven, hebben wij naar de best mogelijke en gerechtvaardigde oplossing gezocht die recht doet aan zowel de mogelijkheid van leden om zich kort voor de bijeenkomst van

---

¹ Staatscourant 2020, 59 703.

de ledenvergadering nog aan te melden, als de redelijke termijn die nodig is om leden die zich aanmelden nog te voorzien van de inloggegevens.

Wij hebben daarover zorgvuldig en uitgebreid met de leden gecommuniceerd. Zo hebben wij in de periode tussen 13 november 2020 en 11 december 2020 in totaal in vijf nieuwsberichten melding gemaakt van het tijdstip tot waarop een lid zich uiterlijk kon aanmelden voor deelname. Ook hebben wij dat vermeld in het e-mailbericht waarmee wij de leden persoonlijk uitnodigden voor deelname aan de bijeenkomst. Daarnaast werd in de formulieren zoals die op onze website stonden en die betrekking hadden op de bijeenkomst, melding gemaakt van dat tijdstip. Overigens hebben wij voor de bijeenkomst van de ledenvergadering op 15 juni 2020 dezelfde procedure gehanteerd door zondag 14 juni 2020 om 12:00 uur vast te stellen als laatste mogelijkheid van aanmelding.

Er bestond ook geen gelegenheid om de Verordening op de ledenvergadering aan te passen aan een mogelijke online-bijeenkomst van de ledenvergadering. De mogelijkheid om in afwijking van de Wet op het accountantsberoep een online-bijeenkomst te beleggen, is namelijk gebaseerd op de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid. Deze wet trad in werking op 22 april 2020². Dat was ná het moment waarop wij nog een eventuele ontwerpverordening bekend hadden kunnen maken waarin de nu gevolgde procedure was vastgelegd en die ook in de bijeenkomst van 15 juni 2020 nog vast had kunnen worden gesteld³. Weliswaar heeft de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid terugwerkende kracht tot en met 16 maart 2020, maar die terugwerkende kracht geldt niet voor het moment waarop wij ontwerpverordeningen ter inzage moeten leggen.

Wij hebben geen aanwijzingen dat leden door de gekozen benadering feitelijk zijn belemmerd in hun mogelijkheid om zich aan te melden voor de bijeenkomst noch hebben ons die signalen bereikt. Daarbovenop geldt dat uit de ons ter beschikking staande gegevens blijkt dat wij na verloop van een week nadat wij op 13 november 2020 bekend maakten dat leden zich konden aanmelden voor deelname aan de bijeenkomst, al de helft van het uiteindelijke aantal aanmeldingen hadden ontvangen. Na verloop van vijf weken was dat 99,8%. Op zondag 13 december 2020 heeft zich nog slechts één lid aangemeld voor deelname. Verder geldt dat wij na afloop van de bijeenkomst ook alleen van u een opmerking hebben ontvangen over het door ons gehanteerde tijdstip.

2. Afgeven volmachten

Bij dit onderdeel geeft u aan dat u van diverse leden heeft vernomen dat het hen niet lukte om via de website van de NBA volmachten af te geven. Naar aanleiding daarvan hebben wij nadere informatie ingewonnen.

Daaruit is gebleken dat bij de externe partner die het systeem ter beschikking stelde dat wij inzetten voor deelname aan de bijeenkomst (livestream én stemmen), bij het uploaden van de database op de dag van de bijeenkomst een menselijke vergissing is gemaakt. Dit had betrekking op een groep van 52 deelnemers. Deze vergissing werd om 15:40 uur ontdekt en is daarna binnen vijf minuten rechtgezet waardoor ook deze groep om 15:45 uur kon inloggen voor de bijeenkomst, die om 16:00 uur startte.

Verder hebben wij alle leden geassisteerd die ons in de periode voor de bijeenkomst een melding hebben gedaan van technische problemen en hebben zij zich alsnog op tijd aan kunnen melden. Op het persoonlijk deel van de website (mijnnba.nl) staan ook duidelijk de contactgegevens vermeld, voor het geval er problemen waren met aanmelden.

---

² Staatsblad 2020, 124 en 126.

³ Op grond van artikel 22, lid 2 van de Wet op het accountantsberoep wordt een ontwerpverordening uiterlijk twee maanden voor de datum waarop deze wordt vastgesteld, op elektronische wijze ter inzage gelegd.

De enkele problemen die zich hebben voorgedaan, hadden dan ook alleen te maken met de aanmelding voor de bijeenkomst of de hiervoor geschetste situatie bij het inloggen voor deelname aan de bijeenkomst. Wij hebben geen signalen ontvangen over problemen die zich hebben voorgedaan bij het afgeven van volmachten in de weken voor de ledenvergadering. Omdat er daarnaast daadwerkelijk leden gemachtigd waren, zien wij geen aanleiding om te twijfelen aan de juiste werking van het systeem op dat punt.

3. Inloggegevens ontvangen na 14 december 2020

U heeft aangegeven dat het u verder is gebleken dat enkele leden op dinsdag 15 december 2020 nog een e-mailbericht hebben ontvangen met daarin de inloggegevens voor de bijeenkomst.

Ook naar aanleiding daarvan hebben wij informatie ingewonnen. Daaruit is gebleken dat vier leden die op 14 december 2020 voorafgaand aan de bijeenkomst per e-mailbericht hun inloggegevens ontvingen, op 15 december 2020 nogmaals een dergelijk e-mailbericht hebben ontvangen.

Onze externe partner heeft toegelicht dat het niet gelukt is om de oorzaak daarvan helder te krijgen. Het vermoeden bestaat dat er in de automatische koppeling in het systeem iets mis is gegaan. Wel staat vast dat deze vier leden tijdig over de gegevens beschikten die nodig waren om in de bijeenkomst een stem uit te brengen.

Procedures tijdens de bijeenkomst van de ledenvergadering

1. Onderbrekingen livestream

Ten aanzien van de livestream heeft u in uw brief van 18 december 2020 aangegeven dat deze op diverse momenten werd onderbroken en dat leden daardoor de bijeenkomst niet konden volgen en geen stem uit hebben kunnen brengen.

Ook wij hebben geconstateerd dat de livestream waarmee de bijeenkomst via onze website kon worden gevolgd, op enkele momenten was onderbroken. Het ging daarbij om een wereldwijde storing van Youtube. Die onderbrekingen deden zich echter alleen voor in de livestream via welke de bijeenkomst via onze website werd gevolgd. Die livestream was bedoeld voor personen die geen lid zijn van de NBA of leden die niet hadden ingelogd voor deelname aan de bijeenkomst en dus ook niet konden stemmen.

In het systeem dat wij inzetten voor deelname door leden aan de bijeenkomst (livestream én stemmen) hebben zich echter geen onderbrekingen voorgedaan. Bij onze externe partner die dat systeem ter beschikking stelde, hebben wij ook nagevraagd of op enig moment gedurende de periode waarin het mogelijk was om te stemmen, zich wellicht een onderbreking in het systeem heeft voorgedaan. Dat bleek niet het geval te zijn.

2. Woordvoering tijdens de bijeenkomst

Met dit onderdeel heeft u aangevoerd dat wij alleen voorstanders van onze voorstellen aan het woord hebben gelaten en niet hebben gevraagd om tijdens de bijeenkomst een 'teggeluid' te laten horen. Verder geeft u aan dat het voor u niet mogelijk was om u kenbaar te maken via de beeldverbinding en u niet het woord kon voeren tijdens de bijeenkomst.

In reactie op dat onderdeel geldt dat tijdens de bijeenkomst twee leden vanuit een positieve invalshoek het woord hebben gevoerd over de voorgestelde wijziging van de governance van de NBA. Eén lid hebben wij daartoe uitgenodigd terwijl het andere lid uit eigen beweging via de beeldverbinding het woord heeft gevoerd over de governance.

Iedereen die dat wilde, heeft ook de mogelijkheid gehad om het woord te voeren tijdens de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst hebben wij het onderwerp in bijna een uur behandeld in meerdere vragen- en commentaarrouden zodat daarvoor ook in de tijd meer dan voldoende gelegenheid is geboden.

In de informatie die daarover was opgenomen op onze website, werd vermeld dat deelnemers tijdens de bijeenkomst op drie manieren een vraag konden stellen of het woord konden voeren: via de *chatfunctie*, via een Zoomlink of via een telefoonverbinding, waarvoor twee telefoonnummers waren opengesteld. Daarnaast geldt dat ook de *host* van de vergadering meermaals heeft gewezen op de mogelijkheid om het woord te voeren en dat ook in het e-mailbericht dat de leden over de bijeenkomst ontvingen, is gewezen op die mogelijkheid.

Voor het geval het een lid niet lukte om het woord te voeren vanwege technische problemen, bestond de mogelijkheid om ondersteuning te vragen door middel van de *chatfunctie* of het speciaal daarvoor opengestelde e-mailadres of telefoonnummer. Tijdens de bijeenkomst hebben wij van u, noch van anderen signalen ontvangen dat die technische ondersteuning noodzakelijk was.

3. Afraden aanvaarding motie

Met uw brief heeft u in dit onderdeel aangegeven dat u het niet chique vindt dat de voorzitter na het voorlezen van uw motie de aanvaarding daarvan heeft ontraden. U meent dat er sprake was van het beïnvloeden van de stemming. Verder herhaalt u dat u niet de mogelijkheid heeft gehad om in de bijeenkomst de motie toe te lichten.

In dit verband merken wij op dat wij als bestuur de voorstellen voor een nieuwe governance van de NBA aan de ledenvergadering hebben voorgelegd en ook volledig achter die voorstellen staan. Vanuit die gedachte ligt het wat ons betreft voor de hand dat wij uitdragen – ook in de bijeenkomst van de ledenvergadering – dat wij vinden dat de leden voor deze voorstellen zouden moeten stemmen en evenzeer ligt het in de rede dat wij aan stemmende leden duidelijkheid verschaffen over de positie van het bestuur ten aanzien van alternatieve voorstellen.

Wij menen niet dat daardoor gesproken kan worden van een beïnvloeding van de stemming. Wij hebben de leden op een volledig transparante wijze geïnformeerd over de voorstellen en de gevolgen daarvan. Uw motie hebben wij tijdens de bijeenkomst laten voorlezen door de secretaris en de tekst hebben wij duidelijk zichtbaar in beeld gebracht. De motie en de governance-voorstellen zijn vervolgens in stemming gebracht en daarbij hebben de deelnemers aan de bijeenkomst vrijelijk het woord kunnen voeren en hun stem uit kunnen brengen zonder dat wij hen op enige wijze hebben gedwongen of hebben kunnen dwingen tot het uitbrengen van een bepaalde stem.

In reactie op de belemmering die u heeft ervaren bij het geven van een toelichting op de motie, verwijzen wij kortheidshalve naar hetgeen wij daarover reeds opmerkten bij het vorige onderdeel.

4. Ruimte voor kritiek en ‘teggeluiden’

Met dit onderdeel in uw brief geeft u aan dat ‘teggeluiden’ door ons niet zijn gehoord en wij slechts de positieve kanten van de voorstellen hebben belicht tijdens de bijeenkomst van de ledenvergadering.

Nog los van het antwoord op de vraag of hetgeen u met dit onderdeel aanvoert, een relatie heeft met de geldigheid van de stemming, menen wij dat u ons dit verwijt ten onrechte maakt.

In de eerste plaats geldt daarvoor dat het ontwerp van de nieuwe governance in een periode van zo'n twee jaar tot stand is gebracht en in die periode leden, ledengroepen, NBA-gremia en andere belanghebbenden volop de gelegenheid hebben gehad om zich tegen de voorstellen te keren of gewenste aanpassingen te bepleiten. Dat kon tijdens enkele tientallen bijeenkomsten in het kader van 'NBA Open' en twee creatieve conferenties. Daarnaast richtten wij een aantal *design labs* in waarin met leden is gediscussieerd over de vormgeving van de governance en hebben wij op de website gepubliceerd over de governance en leden opgeroepen om mee te denken en mee vorm te geven. Honderden leden hebben zo op verschillende manieren bijgedragen aan het tot stand komen van de governanceplannen. Naar aanleiding van de ontvangen reacties zijn de plannen in de loop der tijd ook daadwerkelijk aangepast. Voorbeelden daarvan vindt u in onderdeel 3 van het document van 27 november 2020 waarin wij de ontvangen reacties hebben samengevat⁴.

In de tweede plaats geldt dat wij in de aanloop naar de bijeenkomst van de ledenvergadering, de governance-voorstellen op 13 oktober 2020 ter consultatie hebben voorgelegd en leden hebben gevraagd daarvoor op 10 november 2020 op te reageren. U en andere leden hebben aan dat verzoek gehoor gegeven. De reacties hebben wij op 27 november 2020 gepubliceerd en ter kennis van alle leden gebracht zodat zij ook kennis hebben kunnen nemen van reacties waaruit de kanttekeningen bij onze voorstellen bleken. Uw reactie hebben wij daarbij ook gepubliceerd.

Ten slotte was het voor leden mogelijk om tijdens de bijeenkomst van de ledenvergadering het woord te voeren of door middel van het uitbrengen van een tegenstem uiting te geven aan hun weerstand tegen de plannen.

Uiteindelijk is ons voorstel aangenomen, maar naar aanleiding van de uitslag van de stemming hebben wij in de bijeenkomst bovendien aangegeven dat die ons reden geeft om nog eens te bezien waar het draagvlak voor onze voorstellen ontbreekt en wat we er gezamenlijk aan kunnen doen om het draagvlak te vergroten.

5. *Afgegeven volmachten*

In onderdeel 5 van uw brief spreekt u uw twijfel uit over de volledigheid van het aantal volmachten dat wij in aanmerking hebben genomen. U geeft aan dat u weet dat er vele volmachten zijn afgegeven, waarvan drie aan uzelf, en dat het aantal van tien volmachten zoals dat door ons in aanmerking is genomen u dan ook bevreemdt.

Voor onze reactie op dit punt verwijzen wij korthedshalve naar onze reactie op onderdeel 2 onder 'Aanmeldingen en volmachten'. Daar voegen wij nog aan toe, dat ons geen onderbouwde signalen bekend zijn die ons aanleiding geven om te vermoeden dat er bij de volmachtverlening iets niet goed is gegaan.

Als een lid aan een ander lid een volmacht verleent, moet de gevolmachtigde zich wel aanmelden voor deelname aan de bijeenkomst om de eigen stem en die van de volmachtgever uit te kunnen oefenen. Wij hebben daarover ook met u als gevolmachtigde gecorrespondeerd. Er is ons evenwel één geval bekend van een gevolmachtigde die zich niet aanmeldde voor de bijeenkomst. Die stem en die volmachtstem zijn dan ook niet uitgeoefend.

6. *Uitgebrachte stemmen*

Ten slotte voert u in uw brief aan dat het u is opgevallen dat bij de stemming over de motie 336 uitgebrachte stemmen zijn geteld, terwijl er bij de stemming over de governance-plannen zelf 372 stemmen zijn geteld.

---

⁴ www.nba.nl/globalassets/projecten/governance-nba/nba-governance-2020-nov20.pdf

In dat verband wijzen wij erop dat leden die deelnemen aan de bijeenkomst niet verplicht zijn om een stem uit te brengen. Leden kunnen zich om verschillende redenen onthouden van stemming. Wij zien in het verschil dan ook evenmin een aanleiding om aan te nemen dat er procedurele fouten zijn gemaakt gedurende de termijn waarin leden hun stem over het voorstel voor een nieuwe governance uit konden brengen.

In uw brief voert u ook aan dat u meent dat de stemming onder toezicht had moeten staan van een onafhankelijk functionaris (zoals een notaris). Wij hebben dit bij eerdere fysieke stemmingen wel overwogen. Maar nu het systeem voor de deelname aan de vergadering en het uitbrengen van een stem een geautomatiseerd systeem is dat in beheer is bij een onafhankelijke externe partij en wij daarop geen invloed uit kunnen oefenen, zagen wij in de inzet van een notaris geen toegevoegde waarde aan het reeds zorgvuldige proces.

Samenvattend zien wij in de door u aangedragen omstandigheden en gelet op de gegevens die onze informatie-inwinning heeft opgeleverd, geen aanleiding om te twijfelen aan de geldigheid van de stemming en deze over te doen in een nieuwe bijeenkomst.

Aan het slot van deze brief moet ons nog wel iets van het hart.

Wij kunnen op verschillende terreinen van mening verschillen, maar argumenten in discussies met ons, zouden op een zakelijke toon gewisseld behoren te worden. Een door u publiek gemaakt verwijt aan ons dat wij zaken op “Noord-Koreaanse wijze” organiseren, is in dat kader buitenproportioneel en een accountant onwaardig. Wij benutten deze brief daarom ook om de hoop uit te spreken dat u zich hervindt in uw toonzetting en deze en mogelijk volgende discussies voert met een woordkeuze die passend is bij de eer van de stand van het accountantsberoep.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om hetgeen wij in deze brief naar voren hebben gebracht in een gesprek met u nader toe te lichten. Wij zullen daarom kort na de verzending van deze brief contact met u opnemen om tot een datum te komen waarop wij nader van gedachten kunnen wisselen.

Met vriendelijke groet,
het bestuur van de NBA,

M.J. van der Vegte RA
voorzitter